

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) ศึกษาแนวทางการอนุรักษ์โบราณสถานแบบมีส่วนร่วมสำหรับวัดจุฬามณี ตำบลอรัญญิก อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง 2) เสนอยุทธศาสตร์ที่เหมาะสมกับแนวทางการอนุรักษ์โบราณสถานแบบมีส่วนร่วมสำหรับวัดจุฬามณี ตำบลอรัญญิก อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง เพื่อให้การวิจัยเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยได้กำหนดระเบียบวิธีดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ขั้นตอนดำเนินการวิจัย
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. วิธีดำเนินการสร้างยุทธศาสตร์
7. การนำเสนอผลการวิจัย

ขั้นตอนดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยกำหนดขั้นตอนดำเนินการวิจัยไว้ 10 ขั้นตอนดังนี้

1. กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย
2. ศึกษาข้อมูล การอนุรักษ์โบราณสถานและแนวทางในการอนุรักษ์โบราณสถานแบบมีส่วนร่วม จากเอกสาร ตำรา บทความ อินเทอร์เน็ตและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางการวิจัย
3. สรุปวิเคราะห์ข้อมูลจากข้อ 2 และทบทวนกรอบแนวคิดในการวิจัย
4. นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อขอคำชี้แนะให้ชัดเจนยิ่งขึ้น
5. ผู้วิจัยสร้างแนวคำถามจากวัตถุประสงค์และกรอบความคิดเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา
6. ผู้วิจัยนำแนวคำถามไปทดลองกับผู้เกี่ยวข้องกับโบราณสถานวัดมหานาม ตำบลไชยภูมิ อำเภอไชโย จังหวัดอ่างทอง
7. ปรับปรุงแนวคำถามให้สมบูรณ์ขึ้น
8. เก็บรวบรวมข้อมูล โดยดำเนินการประชุมกลุ่มพร้อมกัน

9. นำข้อมูลทั้งหมดมาสรุปและประมวลผล วิเคราะห์ และสรุปผล
10. นำเสนอข้อมูลเชิงพรรณนาในรายงานการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ พระสงฆ์วัดจุฬามณี ไวยาวัจกร กรรมการวัด กำนัน ตำบลองค์กรักษ์ ผู้ใหญ่บ้าน นายกองค้การบริหารส่วนตำบลองค์กรักษ์ ปราชญ์ชาวบ้าน กรมศิลป์ากร บุคลากรเหล่านี้มีส่วนเกี่ยวข้องกับ โบราณสถาน วัดจุฬามณี ตำบลองค์กรักษ์ อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง

กลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) โดยจำแนกเป็นกลุ่ม จำนวน 15 ท่าน ดังนี้

1. บุคลากรที่มีตำแหน่งหน้าที่โดยเฉพาะในวัดจุฬามณี มีหน้าที่เกี่ยวข้องในด้านการประสานงานกับหน่วยงานราชการและชุมชน ด้านการวางแผนดูแลรักษาความสะอาด และบริหารจัดการทั่วไป
 - 1.1 เจ้าอาวาสวัดจุฬามณี
 - 1.2 พระภิกษุผู้ดูแลโบราณสถาน จำนวน 2 รูป
 - 1.3 ไวยาวัจกรวัดจุฬามณี
 - 1.4 กรรมการวัด จำนวน 2 ท่าน
2. บุคลากรที่มีตำแหน่งเป็นผู้นำท้องถิ่น และผู้รอบรู้อาวุโสในหมู่บ้าน มีส่วนเกี่ยวข้องด้านงบประมาณ ด้านการดูแลความปลอดภัย ด้านการประสานงานกับชุมชน ด้านการถ่ายทอดประวัตติความเป็นมาของโบราณสถาน
 - 2.1 นายกองค้การบริหารส่วนตำบล
 - 2.2 กำนันตำบลองค์กรักษ์
 - 2.3 ผู้ใหญ่บ้าน
 - 2.4 ปราชญ์ชาวบ้าน จำนวน 5 ท่าน
3. เจ้าหน้าที่กรมศิลป์ากร 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีหน้าที่เกี่ยวข้องในด้านการดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ รวมทั้งกฎหมายและระเบียบอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง อนุรักษ์ฟื้นฟูส่งเสริม สร้างสรรค์ เผยแพร่ศิลปะวิทยาการและวัฒนธรรมของชาติ ศึกษาค้นคว้าวิจัยสืบทอดมรดกทางวัฒนธรรม และภารกิจอื่นตามที่กฎหมายกำหนด

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นการสัมภาษณ์เชิงลึกแบบการสนทนากลุ่ม (Focus group) คำถามเป็นแบบเจาะลึกประกอบด้วย

1. ภารกิจของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์โบราณสถานของวัดจุฬามณี
 2. ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการอนุรักษ์โบราณสถานและการอนุรักษ์โบราณสถานแบบมีส่วนร่วมในการดูแลโบราณสถานของผู้ที่เกี่ยวข้อง
 3. ปัญหาและอุปสรรคของการอนุรักษ์โบราณสถานแบบมีส่วนร่วม
 4. การกำหนดแนวทางการอนุรักษ์โบราณสถานแบบมีส่วนร่วม
 5. ประโยชน์ที่ท้องถิ่นจะได้รับจากการอนุรักษ์โบราณสถานแบบมีส่วนร่วม
 6. ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับ พ.ร.บ. การกระจายอำนาจการดูแลรักษามรดกทางศิลปวัฒนธรรม
- อุปกรณ์ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ เทปบันทึกเสียง สมุดบันทึกสำหรับจดข้อมูล และ กล้องถ่ายรูป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ศึกษาจากเอกสาร ตำรา และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. สัมภาษณ์เชิงลึกโดยการสนทนากลุ่ม (Focus group) ใช้เครื่องบันทึกเสียงบันทึกการสนทนากลุ่ม และผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการสัมภาษณ์และผู้ช่วยวิจัยเป็นผู้จดบันทึก ระหว่างการสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยพยายามให้ผู้เข้าร่วมสนทนาได้รับโอกาสพูดแสดงความคิดเห็นในจำนวนเวลาที่ใกล้เคียงกัน โดยจัดประชุมกลุ่ม 1 ครั้ง ใช้เวลา 4 ชั่วโมง ตั้งแต่เวลา 13.00 น. ถึง 17.00 น. ในวันที่ 5 พฤษภาคม พ.ศ. 2552 สถานที่ วัดจุฬามณี ตำบลอรัญญิก อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง
3. วิเคราะห์ข้อมูลการสนทนากลุ่มจากแถบบันทึกเสียงและบันทึกผู้ช่วยวิจัย
4. สรุปและนำเสนอผลการวิจัยตามกรอบแนวคิดและจุดประสงค์การวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลตามกรอบการสนทนา (สัมภาษณ์) ที่กำหนดไว้ ด้วยเทคนิคและวิธีการวิเคราะห์สาระ (Content analysis)

วิธีดำเนินการสร้างยุทธศาสตร์

วิธีการสร้างยุทธศาสตร์ในงานวิจัยมีขั้นตอนในการดำเนินการ ดังนี้
ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาแนวคิดในการจัดทำยุทธศาสตร์

ขั้นตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูล และผลการศึกษาจากงานวิจัย
ขั้นตอนที่ 3 ดำเนินการจัดทำยุทธศาสตร์

การนำเสนอผลงานวิจัย

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ผ่านการพิจารณาตรวจสอบจากผู้ที่เกี่ยวข้องมาปรับปรุงและสังเคราะห์
จัดทำเป็นรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์